Journal of Education
http://ednet.kku.ac.th/edujournal/

การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

Participation of Schools Parents Andcommunityenhancing for Students' Quality in Schools Under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1

ณภิญรัตน์ ทัพขวา[1)] และ ดร.ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข[2)]
NapinratTapkhwa[1)] and Dr.Thanomwan Prasertcharoensuk[2)]
[1)]สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Department of Educational Administration, Faculty of Educational, KhonKaen University
[2)]รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
AssociateProfessor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, KhonKaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและหาแนวทางในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาการวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานในรูปแบบแบบแผนเชิงอธิบายกลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้ปกครอง และชุมชน จำนวน 1,109 คน กลุ่มเป้าหมายการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกตามขนาดสถานศึกษา จำนวน 7 คน และกลุ่มเป้าหมายการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประธานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกตามเขตอำเภอสถานศึกษา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การดำเนินการ ส่วนที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การประเมินผล

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน พบว่า คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Corresponding author . Tel : Mobile +66 (0)8-1545-4230
E-mail address : t_napinrat@kkumail.com

3. แนวทางในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรจัดการประชุมและกิจกรรมร่วมกันเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสร้างระบบติดตามประเมินผลตรวจสอบประสิทธิภาพในการบริหารงานร่วมกัน โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรท้องถิ่นซึ่งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน รวมทั้งใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน ด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรจัดการประชุมร่วมกัน แจ้งงบประมาณที่ได้รับ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันสร้างระบบติดตามประเมินผลและตัวชี้วัดประสิทธิผลประสิทธิภาพในการบริหารงานให้มีความสะดวกรวดเร็วและร่วมกันระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรจัดการประชุมร่วมกัน มอบหมายงานให้เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อบรมสัมมนาศึกษาดูงาน ศึกษาต่ออย่างต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยกย่องเชิดชูเกียรติกัน ส่งเสริมสนับสนุนการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีการทำงานเป็นทีม รวมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายวิชาชีพครู ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนควรจัดการประชุมและกิจกรรมประสานสัมพันธ์ร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมรับผิดชอบปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง สนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The purposes of this research were: to study the level of participation of schools, parents and community enhancing for students' quality, to compare the participation of schools, parents and community, and to compare students' quality of school, classified by school size, and to find the guidelines to participate of schools, parents and community enhancing for students' quality. This research is mixed-methodological research (explanatory design). The samples were 1,109 persons; included school administrators, teachers, parents and community. The interview targets were 7 persons; included school administrators and president of Basic Education Commission, divided by school size. And discussion targets were 9 persons; included the administrator of Primary Educational Service, president of Educational Service Area commission, school administrator, and president of Basic Education Commission, divided by district. The research tool was a questionnaire; statistical data was analyzed by SPSS 11.5 for Windows program, interview data and group discussion data were analyzed by content analysis.

Research findings were as follows;

1. The overall image of schools, parents and community under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1 has participated enhancing for students' quality. The most participated part was implementation, and the least participated part was evaluation.

2. Comparing the participation among the school. parents, and community, divided by school size, different size of school caused the difference administrating participation statistically significant at 0.01 level, and after making a comparison of learners' quality found that the quality were not statistically significant at 0.05 level.

3. Ways of participation to improve learners' quality: 1) Academic administration; the school should arrange meetings and provide chances to share ideas, and create an effective evaluation and efficiency-checking of co-administration system, and arrange learner development activities, provide local experts and encouraged by parents and community. The school should use information technologies to improve classrooms, public relation, proceeding, and communicating with parents. 2) Budget administration: the school should arrange meetings and explain provided budget and provide chances for parents and community to share their ideas, create an evaluating and tracking system to indicate the efficiency of administration, to accelerate, simplify, and mobilize the educational resources. 3) Person administration: the school should arrange meetings and distribute the duties appropriately, provide seminar chances to parents and community to share ideas and knowledge. The school, parents, and community should be honest and reliable, respect each other, and learn to be good leaders and followers, which will lead to a good team-working. Improve profession standards and ethics, including establishing teachers' connection. 4) General administration: school should arrange meetings and provide parents and community chances to share their ideas and knowledge, arrange friendship-strengthen activities, make the learners realize the importance of community school and make them want to be a part of the school and operate earnestly, establish parents' connection to publish educational activities to improve learners' quality factually, including establish schools' information center.

Keywords: participation students' quality

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่องหลายด้าน ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลของการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดกระแสสำคัญๆ ที่เข้าสู่ความเป็นสากล ระบบการศึกษาจึงต้องพัฒนาให้คนในประเทศมีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสภาวการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาของประเทศไทยจึงต้องก้าวเข้าสู่การปฏิรูปการศึกษา การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต้องเน้นการจัดการเรียนรู้ให้คนในสังคมมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ และมีจิตสำนึกที่ดี ควบคู่กับการได้รับความรู้ทางวิชาการแขนงต่างๆ ซึ่งจะสามารถพัฒนาคนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และกำหนดหลักในการจัดการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งไว้ว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (education for all) ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ การจัดโครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งการบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่โดยตรง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็นโรงเรียนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล [6] ในความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาการบริหารจัดการศึกษาจะเป็นไปด้วยความมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วม

ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยกำหนดไว้ในมาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ

ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและมาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์การทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน [10] สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีฐานะเป็นสถาบันทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจากความต้องการและความจำเป็นของชุมชน ตั้งขึ้นโดยชุมชน ในชุมชน เพื่อชุมชนและเป็นของชุมชน [13] แต่สถานศึกษาจะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้น ส่วนหนึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการและการมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ [9] ซึ่งการที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา ความคิดเห็นถูกรับฟัง มีการนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีคุณค่า และการปฏิบัติอย่างชอบธรรม เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นหน่วยงานสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2556 มีสถานศึกษาในสังกัดที่ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ใน 3 เขตอำเภอ คือ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง และอำเภอพระยืน ภารกิจที่สำคัญ คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งตัวชี้วัดหนึ่งของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาก็คือคุณภาพผู้เรียน โดยสามารถวัดความสำเร็จได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระดับชาติหรือผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET: Ordinary National Educational Test) และตามรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ระบุไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจะสูงขึ้นต้องพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการบริหาร เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และพัฒนาระบบการจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พัฒนาประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป รวมทั้งสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ [8] แต่สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และองค์กรอื่นๆ ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา การร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาเครือข่ายการศึกษา ส่วนการจัดการเรียนการสอนอาจจะมีอยู่บ้างในรูปของการช่วยเหลือแรงงานและงบประมาณ หรือวัสดุครุภัณฑ์ มากกว่าการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ หรือการประเมินผล จากความเป็นมาและจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและและมุ่งหวังที่จะให้เกิดผลต่อการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน จึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการ

ยกระดับคุณภาพผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สถานศึกษามีแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และการใช้ไคสแควร์ (Chi – square test : χ^2) และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การใช้ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)

ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลแบบตรวจสอบสามเส้า (triangulation) แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 184 คน ครู จำนวน 1,620 คนผู้ปกครอง จำนวน 25,577 คน และชุมชน จำนวน 1,188 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2556 รวมจำนวนทั้งสิ้น 28,569 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 126 คน ครูจำนวน 313 คนผู้ปกครอง จำนวน 379 คน และชุมชน จำนวน 291 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2556 รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,109 คนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน [4] และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น (สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่) แล้วสุ่มอย่างง่าย

2. กลุ่มเป้าหมาย ระยะที่ 2

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (interview) ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 แห่งสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 1 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง รวมทั้งหมด 3 แห่ง โดยการคัดเลือกจากสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามกลับจากการวิจัยระยะที่ 1ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ของระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ได้แก่ สถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง จำนวน 1 แห่ง อำเภอพระยืน จำนวน 1 แห่ง และอำเภอบ้านฝาง จำนวน 2 แห่ง รวมทั้งหมด 4 แห่ง โดยการคัดเลือกจากสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามกลับจากการวิจัยระยะที่ 1 ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ของระดับการมีส่วนร่วม

มากที่สุด ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประธานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

ระยะที่ 2 แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุป

1.1 การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีส่วนร่วม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีส่วนร่วม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1.2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า ขนาดของสถานศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารงานของสถานศึกษาแตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า ขนาดของสถานศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารงานของสถานศึกษา แตกต่างกัน และการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้เรียน จากการสอบ O – NET (Ordinary National Education Test) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายถึง สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

1.3 แนวทางในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

1.3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรจัดประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างระบบติดตามประเมินผลและตรวจสอบประสิทธิภาพในการบริหารงานร่วมกัน และมีการจัดกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรท้องถิ่น โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานรวมทั้งใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครางและชุมชน

1.3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน แจ้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อีกทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องร่วมกันสร้างระบบติดตามประเมินผลและตัวชี้วัดประสิทธิผลประสิทธิภาพในการบริหารงานให้มีความสะดวกรวดเร็วคล่องตัว ร่วมดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงานที่กำหนดไว้ และร่วมกันระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

1.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน มอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดความสามารถอย่างเหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการอบรมสัมมนาศึกษาดูงานและเป็นผู้เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความจริงใจต่อกันไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้ความเคารพให้การยอมรับมีความเป็นมิตรยกย่องเชิดชูเกียรติกันและกัน ส่งเสริมสนับสนุนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมสนับสนุนการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายวิชาชีพครู

1.3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนควรจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมประสานสัมพันธ์ร่วมกันทั้งในสถานศึกษาและชุมชน อีกทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องร่วมกันสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของสถานศึกษาในชุมชนและร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง ส่งเสริมสนับสนุนการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองประสานความร่วมมือและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการศูนย์เครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีส่วนร่วม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยตรง ทั้งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดบรรยากาศสภาพภูมิทัศน์ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกบริหารจัดการช่วยเหลือให้คำปรึกษาชี้แนะ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ส่วนครูต้องสำรวจปัญหา ความต้องการ แนะแนวผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ต้องเป็นผู้จัดและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ส่วนการบริหารงานด้านบุคคลนั้นมีส่วนร่วมน้อยที่สุด เนื่องมาจากบทบาทอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานต้องเป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีบทบาทหน้าที่เพียงการรับรู้ การพิจารณา และการร่วมคัดเลือกมากกว่าที่จะดำเนินการสั่ง สอดคล้องกับ กุณฑรี พิกุลแกม [11] ว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องมิทธิรา เจริญกาญจน์ [1] ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มนักเรียนรายด้านพบว่ากลุ่มนักเรียนมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนของ

สถานศึกษาโดยภาพรวมมีส่วนร่วม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา คุณภาพของผู้เรียนไม่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูเท่านั้น แต่ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน อีกทั้งช่วยส่งเสริมสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ส่วนการบริหารงานบุคคลมีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทหน้าที่เพียงเป็นผู้รับรู้ แสดงความคิดเห็น และช่วยพิจารณาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับจุฑามาศ สนิทดี [12] ว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการประเมินผลชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีส่วนร่วมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับภิญโญ อุโคตร [14] ว่าด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และรายด้านของระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไปมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2.2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า ขนาดของสถานศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารงานของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า ขนาดของสถานศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารงานของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันและการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้เรียน จากการสอบO – NET (Ordinary National Education Test) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายถึงสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากทั้งกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ต่างก็มุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสหชัย วันทอง [15] ว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษาด้านผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

2.3 แนวทางในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

2.3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ทั้งโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างระบบติดตามประเมินผลและตรวจสอบประสิทธิภาพในการบริหารงานร่วมกัน และมีการจัดกิจกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับ Sergiovanni (1991 อ้างถึงใน ประวิตา มีเปี่ยมสมบูรณ์[5] ว่าโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพควรมีลักษณะดังนี้ สร้างบรรยากาศที่ดีให้นักเรียนโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในการจัดการศึกษาแจ้งประชาสัมพันธ์ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน การจัดกิจกรรมทางวิชาการ และรางวัลเกียรติยศต่างๆ อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน

2.3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน แจ้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อีกทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องร่วมกันสร้างระบบติดตามประเมินผลและตัวชี้วัดประสิทธิผลประสิทธิภาพในการบริหารงานให้มีความสะดวกรวดเร็วคล่องตัวร่วมดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงานที่กำหนดไว้และร่วมกันระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ Leone [2] ว่า การเพิ่มงบประมาณของชุมชนหรือการสนับสนุนการเงินของระบบการศึกษาเพื่อจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงการประสบความสำเร็จของนักเรียน

2.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันมอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดความสามารถอย่างเหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนการอบรมสัมมนาศึกษาดูงานและเป็นผู้เรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องอีกทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความจริงใจต่อกันไว้วางใจซึ่งกันและกันให้ความเคารพให้การยอมรับมีความเป็นมิตรยกย่องเชิดชูเกียรติกันและกัน ส่งเสริมสนับสนุนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ส่งเสริมสนับสนุนการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีซึ่งสอดคล้องกับ Sergiovanni (1991 อ้างถึงในประวิตา มีเปี่ยมสมบูรณ์[5]) ว่าควรส่งเสริมปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรเน้นการพัฒนาบุคลากร จัดให้บุคลากรได้มีโอกาสเป็นผู้นำผู้ตามโอกาสอันสมควร ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายวิชาชีพครู

2.3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนควรจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมประสานสัมพันธ์ร่วมกันทั้งในสถานศึกษาและชุมชนอีกทั้งโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องร่วมกันสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของสถานศึกษาในชุมชนและร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ [7] ว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนคือการเป็นกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง ส่งเสริมสนับสนุนการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนผู้ปกครอง และชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ ทนงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ [3] ว่า โรงเรียนจัดบริการด้านต่างๆ ให้แก่ชุมชนให้โอกาสประชาชนมาใช้ห้องสมุดของโรงเรียน ใช้อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อปฏิบัติกิจกรรมรวมทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนควรสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองประสานความร่วมมือและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมรวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีความตระหนักมีความเข้าใจมีความมุ่งมั่นตั้งใจในบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งแต่การประชุมวางแผน การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติตามปฏิทินการประเมินผลที่ชัดเจน การนิเทศติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนมีส่วนร่วมประเมินผล สรุปผลการปฏิบัติงานเสนอแนะปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ใช้เป็นแนวทางรูปแบบในการส่งเสริมความร่วมมือของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นคณะกรรมการในสถานศึกษา การเป็นเครือข่ายผู้ปกครอง การอาสาสมัครเข้ามาช่วยกิจกรรมของสถานศึกษา การเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปสอนร่วมกับครู และการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนควรมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นประจำ และมีการประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 นำผลการวิจัยไปจัดกระทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาการศึกษา กระบวนการบริหาร กิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและจัดการศึกษาเพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนที่นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการสอบ O – NET (Ordinary National Education Test) แต่ละปีการศึกษามาศึกษาเปรียบเทียบถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรวิจัยถึงปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อนำปัญหามาแก้ไขได้ตรงจุดและพัฒนาการดำเนินงานให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ควรวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

[1] Charoenkan, Mittira. Stakeholders' Participation in Implementation to Health Promotion School of Primary Schools, Doisaked District, Chiengmai Province. Master of Nursing Thesis in Community Nursing, Graduate School, Chiengmai University; 2008.

[2] Hoae, Marilyn Leone. Relationships, status, and traditions : school and community in a Fijian village. Dissertation Abstracts International, 2849; 2005.

[3] Koomkainam, Tanongsak. Education and Community Development. The 2nd Ed. Khon Kaen : Siripan Offset; 2009.

[4] Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. Determining sample size for research activities. Educationaland Psychological easurement, 30(3), 608; 1970.

[5] Mepiumsomboon, Prawitra. Factors affecting Student Quality Standard of Primary Schools Under the Office Of Nakonpataom Primary Educational Service Area. Master of Education Thesis in Educational Administration, Burapa University; 2011.

[6] Ministry of Education. National Education Act 1999, and The Revised Issue (the 2nd Issue) 2002, Ministry Rule, and Compulsory Education 2002. Bangkok : The Express Transportation Organization of Thailand; 2003.

[7] Office of Basic Education Commission. Report of Basic Education: Development of Network For Educational Management by Family in Thai Society. Bangkok : Pimdee; 2001.

[8] Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1. Strategic Plan/Vision. Searching on The 18thAugust 2013 from http://www.kkzone1.go.th/; 2013.

[9] Office of Secretariat of Educational Council. Record Of Experience and Participation of Parents in Student Development : A Case Study of Schools under Bangkok Metropolitan. Bangkok : Prigwan Graphic; 2008.

[10] _____. Revised National Plan 2009 – 2016. Bangkok : Office of Secretariat of Educational Council; 2010.

[11] Pikoonkam, Koontaree. Academic Management affecting the Students'Quality in Basic Schools under The Office of Nakonpatom Educational Service Area 2. Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Sinlapakon University; 2008.

[12] Sanitdee, Jutamad. Community Participation in Educational Management of Terng Kindergarten School under The Office of Chiengrai Educational Service Area 4, An Independent Study Report for Master of Education in Educational Administration, Chiengrai Rajabhat University; 2007.

[13] Soodjanan, Chintana. Lifelong Education and Community Development. Bangkok : Odean Store; 2011.

[14] Ukote, Pinyo. Community Participation in Collecting Resources for Educational Management of Schools under The Office of Chiengrai Educational Service Area 2. An Independent Study Report for Master of Education, Chienggrai Rajabhat University; 2008.

[15] Wantong, Sahachai. Relationship between the Administrators' Academic Management Role, and Students' Quality in Basic Schools under The Office of Pranakon Sriayudhaya Educational Service Area 2. Master of Education Thesis in Educational Administration,Sukotai Dharma Tirach University; 2010.